N^RO 44

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyżſzego Rządu Nayiaśnieyſzego Imperatora Całey Roſsyi.

z *Wilna VS.* 2 Czerwca 1800 w Sobotę

Z Petersburga VS. 22 *Maja.*

Artilleryi Generał Lieutenant Helwich naznaczony Inspektorem artylleryiſkich regimentow: ſwoiego, i Brewerna, tudzież garnizonowych kompanii: Achtiarſkich, Nikołaiewſkiey, Odeſkiey, Kamieniecko-Podolſkiey, i innych artylleryi garnizonow ſtoiących w Krymſkiey i Dnieprowſkiey inspekcyi. Generał Lieutenant Kologriwow będzie Inspektorem Kawaleryi w Litewſkiey i Brzeſkiey Inspekcyi na mieyscu Generałow Boura i Corna. Generał Maior Wiazmitinow uwalnia ſię od ſłużby. Półkownik Inżenierow Duchownicki dla ſłabośći zdrowia uwolniony od obowiązkow z rangą Generał Maiora i mundurem; także regimentu muszkietyerow Barona Fersena Podpółkownik Wilczyńſki, grenadyerow Mamaiewa Podpółkownik Cedelman z rangą Półkownika i mundurem; ſtrzeleckiego Gwozdiewa Maiorowie *L*amsdorf i Aledyńſki.

Otrzymali rangę Generał Maiorow Półkownicy: Leibgwardyi regimentu Wielkiego Xiążęcia Alexandra Cybulſki naznaczony Szefem regimentu muszkietyerow dawniey Werderewſkiego; muszkietyerow Nieświetaiewa Kononowicz naznaczony *S*zefem muszkietyerow dawniey Wiazmitinowa. Półkownikami zoſtaią: Leibgwardyi regimentu Wielkiego Xiążęcia *A*lexandra Kapitan Sitman; Podpółkownicy: garnizonowego Liutowa Woieykow; muszkietyerow Selechowa Kurosz; grenadyerow Paſſeka Benardos 2; muszkietyerow Manteifela Szengelidzew. Maiorowie Podpółkownikami: muszkietyerow Chitrowa Kardomicz; muszkietyerow Ławrowa de Anekart 1; Muszkietyerow Knorringa 2 Ugliczanin; muszkietyerow Cybulſkiego Zienkiewicz; artylleryi Helwicha Stępkowſki. Naznaczeni kommendantami: muszkietyerow Fersena Maior Murawiew; grenadyerow Radta Podpółkownik Denisow; muszkietyerow Izmaiłowa Maior Fomin.

z Wiednia 31 *Maia z Gazety Wiedeńſkiey.*

Generał Kawaleryi Melas d. 18 z Nice donoſi, że garnizon cytadelli Sawońſkiey, który na d. 16 przed Graffem S. Julien broń złożył, ſkładał ſię z Generała kommenderuiącego Buget, dwóch Szefow brygady, 47 Officyerow, 998 żołnierzy; twierdza iako nie bombardowana i nietknięta, w roku zeszłym troſkliwie naprowiana, ieſt w ſtanie naylepszym; znalazło ſię na wałach armat 140 przez połowę śpiżowych i żelaznych; 100 tyſięcy ładunkow do ręczney broni, wiele prochu, i rozmaitey ammunicyi. Tegoż czasu Baron Melas pewną wiadomość odebrał, iż nieprzyiacielſki wódz Berthier na czele dość liczney armii przez kray Valais zmierza do Aoſta, zagrażaiąc bliſkim do *P*iemontu wtargnieniem. Ażeby temu ſkutecznie zapobiegł, i nieprzyiacielſkie zapędy wſtrzymał, Generał en chef woyſk Auſtryackich powierzywszy kommendę naywyższą w Hrabſtwie Nice i nad rzeką Var Generałowi Elsnitz, ſam udać ſię poſtanowił do Turinu; Generałowi zaś Keim wcześnie roſkazał wszyſtkie regimenta w Piemoncie rozłożone z dywizyami niedawno od Col di Tenda przybyłemi połączyć, i pewne obrać ſtanowiſko, z któregoby mógł bespiecznie uważać obróty Francuzow, gdy z gór zſtępować będą.

W armii opasuiącey Genuę nic ſię nie zdarzyło uwagi godnego; nawet przyrzeczone opisanie wycieczki d. 13 uczynioney przez Maſſenę, od Generała Hohenzollern przyſłane nie ieſt. Baron Kray z Ulm pisze d. 25. że tegoż dnia nieprzyiaciel attakować podobno zamyślał lewe ſkrzydło dywizyi Graffa *S*tarray. Lecz ſłynący męſtwem w rozmaitych zdarzeniach od początku woyny okazanym Generał Giulay, zniszczył zamiary nieprzyiaciela; ſtanowszy albowiem na czele 6 ſzwadronow huzarſkich regimentu Arcy Xiążęcia Ferdynanda, za pomocą konney artylleryi, i batalionu Wołoſko Illiryiſkiego, wpadł z boku i tyłu na Francu-

zow, zmieszał, do odwrótu przymuſił, z 54 zółbrygady, i 8go ſtrzelcow regimentu zaprał w niewolę Półkownika i 300 ludzi; zabitych z obu ſtron liczba niewiadoma.

Cesarz Jmć ogłoſić kazał powszechny pardon wszyſtkim woyſka ſwoiego dezertorom, którzyby w przeciągu 8 mieſięcy do Państw Auſtryackich powrócić chcieli Nie licząc woyſka jakie Generał Keim pod Turinem zgromadzić może, dywizyami Gorupp i Knesewich od Nice przyſłanemi wzmocnionego, 13 batalionow i tyleż ſzwadronow ma wkrótce ſtanąć pod Mediolanem; nadto Generałowie Dedowich i Wukaſſowich w bliſkości góry S. Gotharda, Bellinzona. i granicy Szwaycarſkiey maią do 20 tyſięcy żołnierze; do czego przydawszy ieszcze dywizyą, iaka z Generałem Melas przyidzie z Liguryi, wnieść łatwo iak wielka potęga bronić ma do Włoch wſtępu Francuzom. Korpus Xiążęcia de Condé do Liworny ciągnące, d. 16 w Treviso roſkaz odebrało przez Tirol i Bawaryą do Szwabii pośpieszać.

Officyerowie którzy w r 1798 ſztab armii Neapolitańſkiey pod Generałem Mack ſkładali, niedawno przybyli z Paryża do naszey ſtolicy; powiadaią, że nie broniono im żadney wygody od tego tylko czasu, iak rząd Francuzki poſtanowił wypuścić więźniow na wolność. Poſiłki do armii Szwabſkiey liczne posyłamy; cały prawie garnizon Wiedeńſki ruszono; wczora 1200 grenadyerow, i tyſiąc iazdy w pole wyſtąpiło; ich mieysce zaſtąpią ſpodziewane z Węgier regimenta; dla pośpiechu pod piechotę wziąć kazano zewsząd iak naywięcey wozow i koni. Z Szwabii i Bawaryi wiele familii przybyło do Auſtryi; tak wielką między ludem rzucił trwogę nieprzyiaciel nakazuiąc niepomiarkowane kontrybucye i rekwizycye.

Słychać iż Arcy Xiąże Antoni ma bydź wkrótce obrany Koadjutorem Elektorſtwa Colońſkiego. Druga do prawdy podobnieysza ieſt wiadomość, iż Arcy Xiąże Karol, iak tylko przyidzie cokolwiek do zdrowia lepszego, obeymie znowu kommendę nad woyſkiem teraz pod Ulm ſtoiącym. Jakie ſtatki znaleść ſię mogły na Dunaiu, rząd zaiął wszyſtkie. chcąc iak nayrychley przeſłać Baronowi Kray potrzebne poſiłki w ammunicyach, furażach, i żywności, o które dziś w Szwabii dość trudno, po utraceniu wielkich magazynow. Z Conſtantinopola donoſzą, że Porta Ottomańſka potwierdziła i gwarantowała nową Konſtytucyą wyſpie Corfou i innym dawniey Weneckim daną za zezwoleniem zprzymierzonych mocarſtw; nowa więc RPta będzie obowiązana płacić wielkiemu Sultanowi daninę kies 150 co trzy lata.

Podczas wycieczki którą opasany Maſsena uczynił na d. 2 dwie roty Genueńſkich patriotow które Francuzom pomagały widząc ſię w niebespieczeńſtwie, uciekły do bliſkiego klasztoru, gdzie zamknięte broniły ſię uporczywie; po długim i krwawym szturmie Auſtryacy wpadali do pomienionego mieysca; z Genueńczykow żaden w życiu nie został. Tureckich woyſk diwizya dotąd znayduiąca ſię w Państwie Kościelnym, przed kilko dniami w porcie Sinigaglia siadła na ſtatki, i pod żagle wyszła. Liſty od Jnternuncyusza Barona de Herbert do kancellaryi ſtanu przyſłane potwierdzaią wiadomość o rozpoczęciu nowey woyny w Egipcie; przyczyny i okoliczności tak ważnego zdarzenia nie ſą wyszczegulnione; to tylko ma bydź pewna iż armia Wielkiego Wezyra niedaleko Cairu niespodziewanie napadniona ciężką klęſkę poniosła.

z Londinu 23 Maia z Gazety Hamburgſkiey

D. 19 w Dublinie sądzić zaczęto emigrantow o bunt i zdradę obwinionych przeciw Oyczyźnie, Napper Tandy i Morris. Sędziowie przychylili ſię do świadectwa P. Crawfurd, który dawniey poſłował w Hamburgu; ten powiedział iż Napper i Morris mogliby za pewne w czaſie zamierzonym powrócić do kraiu, i z amneſtyi przez rząd ofiarowaney korzyſtać, gdyby w więzieniu Hamburgſkim długo przytrzymanemi nie byli. Zatym Sędziowie przyſięgli wyrzekli o nich ſłowo prawem poświęcone: not guilty, nie winien. Lord S. Vincent naprawiwszy flottę ma wkrótce do portu Breſteńſkiego powrócić; wiele albowiem dziś na tym zależy, aby ziednoczeni Jrlandczykowie ſtracili nadzieię odebrania zagranicznych poſiłkow. Pomienionemu Admirałowi rząd udzielił władzę naywyższą ſądzenia i karania wyſtępkow przeciw karności woyſkowey popełnionych, nie udaiąc ſię nawet do Admiralicyi.

Przypadku na rewii gwardyiſkiey na d. 15 zdarzonego nieoſtróżność przyczyną była, ponieważ ieszcze później między innemi ładunkami kilkanaście oſtrych u żołnierzy znaleziono, iak z Arsenału Tower wydane były. Naſtępuiące miaſta Jrlandzkie po zaszłey Unii Reprezentantow do Parlamentu Londyńſkiego przysyłać maią: Dublin dwóch, Cork tyleż, inne po iednemu; Waterford, Limerick, Belfaſt, Drogheda, Newry, Kilkenny. Derry Galway, Clonmel, Wexford, Youghal, Bandon, Ardmagh, Dundalk, Kinsale, Lisburn, Athlone, Neuross, Wallee, Cashel, Dungannon, Portalington, Enniſkillon, Carrikfergus, ogułem miaſt 33.

Statek pocztarſki z Lisbony do portow naszych płynący, zabrali korsarze Francuzcy z wielkiemi doſtatkami. Ambassador Turecki ma wkrótce powracać do Conſtantinopola. Powiadaią że chociaż Miniſtrowie przed Parlamentem iawnie oświadczyli wſtręt swoy do pokoiu, ten ieden zawartym prędzey nad nadzieię bydź może. Niedawno ieden z krewnych Konsula Buona-

parte w służbie Angielſkiey zoſtaiący odprawiwszy taiemną konferencyą z Lordem Grenville wyiechał zagranicę. Z drugiey ſtrony Lord Minto donoſi, że pomieniony Konsul podał Dworowi Wiedeńſkiemu bardzo zyskowne warunki do ugody. Czas lepiey rzecz obiaśni. W Newcaſtle niedoſtatek żboża był przyczyną rozruchu; zgromadziło ſię ludu rozmaitego 5 tyſięcy; odbito domy pickarſkie; kupcow przynmiszono mąkę przedawać za cenę pomierną. W Pontefract gmin zabrał iuż dwa ſtatki zbożem ładowne, i między potrzebnych zaczynać dzielić; milicya porządek przywracać muſiała

Kompania wschodnio Jndyiſka z Bombay wiadomość odebrała, że Azyatyckie iey dzierżawy zoſtaią w kwitnącym ſtanie i pokoiu głębokim. Flotta do Chin płynąca od morſkich nawałności wiele ucierpiała. Z Kingston w Jamaice, piszą, że P. Wigglesworth Kommiſsarz rządowy umarł we 4 dni powróciwszy z wyspy S Domingo; na ktorey bawił czas niemały dla utwierdzenia traktatu z Generałem murzynow Touſsaint dawniey zawartego. Wszyſtko sprawił pomyślnie; kommunikacye handlowe między Jamaiką i osadami Francuzkiemi nie doznaią naymnieyſzey trudności, woyna dotąd nie uſtaie z Generałem Rigaud; tę okoliczność wyłączywszy, S. Domingo ieſt w ſtanie ſzczęśliwym.

Umarł niedawno i w Richmond pogrzebionym zoſtał znaiomy światu uczonemu Mallet du Pan rodem Geneweńczyk, w czaſie dziſieyszych rozruchow Emigrant, piſmami wielorakiemi, mianowicie przeciw rewolucyi Francuzkiey wſławiony. Sukno trumnę pokrywaiące trzymali: Lord Scheffield Xiąże de Poix, Fagel bywszy Miniſter Hollenderſki, Trevor Konsyliarz Króla Jmci W. Britannii, Mackpherson, Keene, reprezentanci Jzby niższey Parlamentu Angielſkiego, Graf Lally Tollendal i Mallouet, ktorzy w zgromadzeniu Konſtytucyinym zaſiadali. Oprócz wielu zacnych osob które pogrzebowi obecne bydź chciały, przybyło do Richmont miele Geneweńczykow i Szwaycarow, wszyscy w żałobie oświadczaiąc, że na uwiecznienie pamiątki zacnego współziomka, chcą proſty lecz piękny wyſtawić grobowiec; oſtatnie dzieło którego wydawaniem zatrudniał ſię zmarły Mallet du Pan była Biblioteka Brytańſka.

z Paryża 23 Maia z Gazety Hamburgſkiey

Od armii naszych nie odbieramy nowych rapportow; wszyscy Officyerowie ſłużący pod Generałem Moreau iednogłośnie wychwalaią męſtwo woyſka Auſtryackiego, w bitwach pod Engen, Moeſkirch, Biberach, i Memmingen okazane. Wódz nasz połtora milliona racyi przeſłał dla połbrygad przez Szwaycary do Włoch ciągnących, i tak wiele rozmaitey żywności, że wór zboża ktory nidawno w Zurich po 30 liwrow płacono, dziś nie kosztuie 12. Według rachunku dokladnego, Buonaparte w naſtępuiącym Czerwcu w obozach za granicą liczyć będzie 250 tyſięcy żołnierza; wszakże i tę tak pomierną liczbę trudno byłoby wyżywić i opłacić, gdybyśmy w kontrybucyach i rekwizycyach pomocy nie szukali. Zaięcie miaſta Bregenz dawniey przez Auſtryakow ſilnie bronionego, pierwszym ieſt krokiem do podbicia Voralbergu.

Straciliśmy Nice miaſto, z nim cały Departament Alp nadmorſkich; po tyłu kięłkach Włoſkich ta oſtatnia łżeyszą bydź ſię zdaie; wszakże należałoby lękać ſię nieprzyiacielſkiego wtargnienia do Prowansyi; lecz z iedney ſtrony Suchet może woyſko swoie pomnożyć garnizonami. z Toulonu, Marseille, Grenoble, batalionami gwardyi narodowey, dywizyą nakoniec Generała Thurreau w Briançon ſtoiącą; z drugiey wiadomo że wtargnienie armii rezerwowey do Piemontu i Mediolanu uwagę Wodzow Auſtryackich muſi pociągnąć koniecznie w te ſtrony. Rozdzielił ſiły swoie Melas, iakesmy uczynili roku zeszłego we Włoszech; 1 dywizya Genuę zamyka, druga ſtoi nad Var rzeką; trzecia między Chivas, Turinem, i Foſsano; czwarta między Bellinzoną i Mediolanem, nie licząc garnizonow; Ankony, Wenecyi, Mantui, Liworny, Bonònii, Florencyi, Coni Alexandryi, Tortony, Turinu, cytadalli Mediolańſkiey, i wielu miaſt innych.

Artylllerya nasza iuż przeſzła górę S. Bernarda. Straż armii przednia pod Generałem Lasnes wkroczyła do Aoſty, gdzieśmy cokolwiek ieńcow niespodzianie zagarneli. Jnna kolumna do Domo d' Ossola przyciągnęła; pod armaty i zawady obozowe, zaieliśmy rekwizycyą konie i muły u Szwaycarow. O pierwszym Konsulu niewiadomo, do nas powróci, albo też zechce raz drugi we Włoſzech ſzczęścia doświadczyć. Podobno wkrótce woyna zaczepna w Niemczech przemieni ſię w odporną, ponieważ kilka dywizyi od armii Generała Moreau Lecourbe do Mediolanu prowadzi; zkąd wnoſić trzeba że o pozyſkaniu kraiow ſtraconych Buonaparte myślić nie przeſtał.

Musquiz Ambaſsador Hiszpańſki odebrał z Wiednia wiadomość o rozpoczętey woynie w Egipcie; nie wykonanie artykułow traktatu w Larish podpisanego, zamknięcie porta Alexandryi, miała ſkłonić Generała Kleber do podnieſienia broni. Czekamy od niego pewnieyszych rapportow; cożkolwiek ſię ſtało w Cairze pomięć Lord Keith 30 Kwietnia od rządu ſwoiego odebrał w Liwornie roſkaz potwierdzenia wiadomey kapitulacyi, nadzieię mamy, że pokoy na wschodzie zerwany nie będzie. Latouche Treville ieſt dziś naywyżſzym kommendantem Breſteńſkiey flotty: Francuzkich okrętow gotowych wyniść pod żagle ieſt 27; Hiszpańſkich 18; kilka naszych uzbraiać ieszcze kazano; na

morze iednak nie wynidziemy podobno, ieśli prawda że Angielſka flotta częſto ukazuiąca ſię przed pomienionym portem liczy zbroynych ſtatkow 80.

Generałowie Grouchy i Perignon za Generała Mack w zamianę dani powrócili do Oyczyzny; pierwszy u nas bawi; drugi w Chalons zachorował. Maią ieszcze Auſtryacy u ſiebie Generałow naszych: Rusca, Olivier, Latour, Garnier, Coulange, Roſe, Lefol, Demont, Becker, Colli, Coutheau, Monnier, Gaſtines, Vandermaessen, Lattare, Lasalcette, Fiorella, Sal, Meyer, Budet, Soult, Gravel. Król Jmć Katolicki Aſtronoma Herschel proſił o zrobienie Teleskopu za 7 t. FS. Do naszego obserwatorium zrobiony niedawno ieſt większy i więcey kosztuie; teraz mechanik Caroches zatrudnia ſię robotą innego, który ma bydź od pierwszego doſkonalszy. W Departamentach zachodnich po zakończoney woynie Szuanow, rozboie nie uſtaią. Tym chcąc koniec położyć General en chef Bernadotte zchwytanych łotrow sądzić i rozſtrzelać każe; wyrok prędko i bezwzględnie na wielu wykonany, powściągnoł innych, i spokoyność przywraca kraiowi.

z Florencyi 9 Maja z Gazety Frankfortſkiey

Kommenderuiący w mieście naszym Generał Sommariva odebrał urzędowy rapport z główney kwatery Graffa Hohenzollern o bitwie pod Genuą d. 1 ſtoczoney. Chcąc zbliżyć ſię do murów, powiada, i miaſto bombardować, attakowaliśmy razem Monterati, Comandole, Thecla, Madonna del monte; Generał Ott naſtąpił od Polcevera; wszyſtko nam poszło naypomyślniey w pierwiaſtkach. Gottesheim przeszedł Sturla, wzioł dwie armaty, zbliżył ſię do murow Genueńſkich; lecz tu muſiał wytrzymywać ogień z dział wałowych natężony. Anglicy nam pomagali ſilnie, ſtrzelaiąc do nieprzyiaciela na brzegach uszykowanego ze wszyſtkich okrętow, Tegoż czasu Półkownik Frimont zaioł okopy Monterati, opasał Comandole; Rousseau twierdzę Thecla; oſtatni wkroczył do fortifikacyi ſtaremi nazwanych, i do Madonna del Monte.

Podobnym ſposobem Generał Ott w Polcevera ſzczęśliwie dokazywał. Regiment Colloredo i ſtrzelce Mariaſti ſzturmem wzieli górę due fratelli, przyszli do twierdzy Eperon, Diamant opasali; tey garnizon do poddania ſię wezwany proſił o godzin kilka czasu, obiecuiąc ognia nie dawać. Tym czasem ſpadła na ziemię mgła nadzwyczay gruba, deszcz wkrótce naſtąpił obfity; tak dalece że gdy regiment Alvinzy Comandole ſzturmować zaczoł, drabiny do murow przyſtawione dla zbyteczney wilgoci utrzymać ſię nie mogły. Za teyże mgły pomocą nieprzyiaciel całą potęgę zciągnoł w iedno mieysce, i na Generała Gottesheim uderzył, który po długim i walecznym odporze, na oſtatek widząc zmordowanego żołnierza muſiał uſtąpić.

Mogli więc bezpiecznie Francuzi z frontu i bokow razem attakować Półkownika Frimont. Ten Officyer przezorny widząc nieprzyiacielſką przemoc, cofnoł ſie powoli, dawał nieuſtannie ognia w odwrócie, napadaiących odparł; tu dyſtyngwował ſię naylepiey regiment Barona Kray pieszy. Na górze zaś due frotelli ſtaliśmy ſpokoynie. Pół do czwartey Graff Hohenzollern do poddania ſię wezwał twierdzę Diamant; lecz tegoż czasu Francuzi z Eperon wyſtąpili, zciągneli całe woyſko, uszykowali ſię pod zaſłoną artylleryi, napadli trzy bataliony Colloredo, kilkakroć ponowionym ſzturmem osłabione, i do uſtępu przynaglili. Zatym bez przeszkody Maſſena trafił do ſzańcow due fratelli; bronił ſię walecznie batalion Warasdynow; lecz po długiey rosprawie do obozu powracać z klęſką muſiał. Tak zakończyła ſię bitwa długa, zacięta, i krwawa; zaieliśmy dawnieysze ſtanowiſka; ſtrata z naszey ſtrony wielka; nieprzyiacioł większa ni równie; ranieni żołnierze pomnożą nędzę i uciſk iakich iuż doznaie Genua tak dawno opasana.

z Lausanne 19 Maia z Gazety Hamburgſkiey.

Konsul Buonaparte d. 16 ztąd wyiechał zmierzaiąc do Vevay. Dnia wczorayszego pośpieszyli za nim Konsyliarze ſtanu Petiet i Dejean. Woyſka Francuzkie iuż wszyſtkie przeciągneły przez okolice nasze ku Włoſkim granicom; ſpodziewamy ſię co chwila dwóch nowych dywizyi. Z kraiu Valais wiadomość odbieramy, że tam pełno ieſt żołnierza; niektóre połki poszły przez gorę S Bernarda; inne zaś na Sion do góry Simplon; tędy naywięcey iazdy Berthier prowadzić kazał.

D. 20. Już 30 tyſięcy Francuzow przeszło górę grand S. Bernard zwaną, główna armii kwatera ieſt w Aoſta, gdzie Generał en chef Berthier ſtanoł wieczorem d. 14; część artylleryi przeszła na ſaniach z większą nierownie łatwością, niż w początku rozumiano. Gdy zaś piechota i armaty przez pomienioną górę przechodziły, iazda roſkaz odebrała cofnąć ſię do Aigle i Bex, gdzie furażow ieſt obfitość. Sam Buonaparte dnia wczorayszego miał przeieżdżać S. Bernard; dziś wiadomość odbieramy, że ſtraż przednia armii dziś Włoſką nazwaney pod Generałem Lasnes opanowała twierdzę Bar w dolinie Aoſta położoną.

NRO 44.

DODATEK
DO
KURYERA LITEWSK.

z Wilna VS. 2 Czerwca 1800 w Sobotę.

---

z Liworny 12 Maia z Gazety Frankfortſkiey.

Krążące na brzegach Liguryiſkich Angielſkie okręt przeieły ſtatek Francuzki, na którym znaydował ſię goniec od pierwszego Konsula do Maſſeny; w depeszach iego był między innemi liſt następuiący, który Lord Keith podać kazał do wiadomości powszechney; pisany ieſt z Paryża 1 Kwietnia.

Generale, nie ieſtem kontent z oſtatnich rapportow twoich; na cóż ſię przyda codzienne czynić wymówki, a bez końca żadnego przykrzyć ſię rządowi. Rozumiesz podobno, że możemy co lepiey uczynić dla ciebie; lecz zaiſte nie leżemy na łożu z kwiecia uſłanym; gwałtowne ſą potrzeby woyſka całego; wszyſtkim prędko zaradzić nie podobno; nie ma na to ſposobu, niedoſtatek dziś na wszyſtko wielki. Ściśle zaleciłem woiennemu Miniſtrowi, ażeby do Genui przeſłał czego potrzebuiesz naybardziey; artylleryą odebrać muſiałeś; ponieważ zaś u Batawow pieniędzy pożyczyć nie mogłem, wybaczyć muſisz, gdy zamiaſt obiecanych 4 millionow ledwie 6 tyſięcy liwrow odbierzesz, więcey dać nie mogę: całą zaś ſummę na żołd obracay; niech ſzemrzą i narzekaią liwranci i tym podobni; ieśli pogrożą rzuceniem ſłużby, pogroź rozſtrzelaniem, i dotrzymay ſłowa; nigdy zbywać nie może na ludziach zyſku chciwych iaki mieć łatwo doſtarczaiąc potrzeby żołnierſkie do obozu; dziś iedynie troſkiwemi być nam przyſtoi o los żołnierza, który niedoſtatek ponoſi, walcząc za oyczyznę.

Nie ſpodziewaj ſię żadnych, o które proſisz pułkow; nie mogę dać iedney z półbrygad ſtarych; lecz gdybym nawet przyſłał, nacóżby ſię zdały w Liguryi. Jeżeli albowiem trudno tam wyżywić 30 tyſięcy żołnierza, cóżbyś uczynił z liczbą nierównie większą? mogę iednak w Departamencie Var utrzymywić kilka batalionow niewczaciężnych; te ſpokoyności poſtrzegać maią na południu; te w oſtatnim razie do armii zprowadzisz. Sądzę żeś uwierzył rapportom mniey rzetelnym. Lecz gdyby nawet prawdą było, iż nieprzyiaciel prowadzi w pole 133 bataliony, gdzie tak ogromną liczbę ludu poſtawi; gdzie całemi ſiłami attakować zdoła. Wspomni żeś mężny i ſzczęśliwy dotąd Maſſena; masz bardzo waleczną piechotę, żołnierz Francuzki w kraiu górzyſtym bić ſię przywykł. Nieprzyiacielowi trudno magazyny do Liguryi zprowadzić; zwłaszcza że na to mułow potrzeba, których mało teraz we Włoszech.

Nie lękam ſię więc liczby nieprzyiacioł; ale raczey proiektow iakie przeciwko tobie uformować może General doſkonały. Warowne masz w górach ſtanowiſka; nie przeto iednak od niebespieczeńſtwa wolnym ieſteś. Przypuszczaiąc attak zmyślony od Taro, Bisagno, Polcevera, nieprzyiaciel może przypuścić prawdziwy na Sawonę, Final, Albenga; to ſprawiwszy woyſko twoie na dwie części rozerwie, kommunikacyą przetnie; wprawdzie nie rozumiem, ażeby wodzowie nieprzyiacielscy zazwyczay oſtrożni, odważyli ſię na tak śmiałe przedſięwzięcie; lecz gdyby tak ſię ſtało, na on czas Generale uderz ſilnie na Auſtryakow poſtępuiących od wschodu; niech Suchet attakuie od zachodu; niech żaden z nieprzyiacioł którzy Apenin przeydą, w życiu nie zoſtanie. Reszta później.

z Berne 19 Maia z Gazety Frankfortſkiey

General Moncey tymczasowo kommenderuiący w Szwaycarach donioſł rządowi naszemu, że 20 tyſięcy piechoty, 3 tyſiące iazdy Francuzkiey, dwoma dywizyami, przez Schaffhausen i Bazyleę zmierza do góry S. Gotharda, zkąd Lecourbe innemi ieszcze od armii Moreau oderwanemi regimentami wzmocniony, ma wkroczyć do Mediolanu.

z Zurich 20 *Maia z Gazety Frankfortſkiey*

Od kilku dni przez miaſto naſze ciągną woyſka Francuzkie od armii Szwabſkiey oderwane, na odſiecz Generałowi Maſſenie; wczora przechodzące widzieliśmy, 29 i 9. półbrygady; za niemi poszedł regiment karabinierow; kilka półkow pieszych i konnych na Włoſką wyprawę posyła S. Suzanne w Brisgau dotąd ſtoiący. Legion Włoſki do Lausane przybył.

z Rzymu 10 *Maia z Gazety Frankfortſkiey.*

Xiąże de Berri dni kilka zabawiwszy w naszey ſtolicy wczora pośpieszył do Neapolu; dzień przybycia do pomienionego miaſta Króla Jmci Dwóch Sycylii dotąd wiadomy nie ieſt. Z Ankony piszą, że tam na garnizonie ſtoi żołnierza Auſtryackiego 5400; do portu weszły z Trieſtu 3 fregaty Roſſyiſkie, dwie Tureckie, które maią zabrać, i na inne mieysce przeprowadzić żołnierza ſwoiego.

z Wenecyi 16 *Maia z Gazety Frankfortſkiey.*

Xiąże de Condé zawczora przybył do miaſta naszego z całym ſztabem. Wkrótce ma wyiechać do korpusu, który iak ſłychać odebrał rozkaz nie do Liworny ciągnąć lecz do Szwabii.

z Stuttgardu 24 *Maia z Gazety Frankfortſkiey*

Do Tuttlingen przyszły Francuzkiego podiazdy; tamże przyprowadzono z Kehl 60 wozow ammunicyinych pod zaſłoną 3 tyſięcy żołnierza; ammunicye poszły na Ridlingen, woyſko na Schaffhausen do Zurich i podobno do Włoch; tamże iść kazano całey Lorge diwizyi z obozu Generała Moreau. Inna która do Bregenz weszła, opanowała rozbroioną flottyllę Pułkownika Williams, i do Aligau wkroczyła. Warowne iednak ſtanowiſko Feldkirch dotąd attakowane nie było. Moreau uſtąpił z Blaubeuren, do którego miaſta na d. 22 wkroczył Xiąże Hohenlohe na czele 14 tyſięcy Auſtryakow. Armia Francuzka zgromadziła ſię teraz pod Biberach.

z Inspruck 17 *Maja z Gazety Frankfortſkiey*

Przygotowania do obrony Voralbergu i Tirolu ogromne czyniemy; wszyſtkie wąwozy od Szwabii i Bawaryi osadzone ſtrzelcami i ochotnikami, których wiele tyſięcy przyszło do obozu nie czekaiąc nawet wezwania; 40 kompanii złączyło ſię z woyſkiem Xiążęcia de Reuſs. Generałowie Jellachich i Auffenberg oprócz 5 tyſięcy regularnego żołnierza maią kompanii 24. Bregenz opuściliśmy dobrowolnie, ponieważ oddalone ieſt od linii obronney. Pułkownik Williams opuściwszy flottyllę ſwoią na iezierze Conſtancyeńſkim lud cały do Feldkirch zgromadził. Generał Hiller ma główną w Coire kwaterę, utrzymuiąc pilnie kommunikacyą z Generałem Dedowich, który ſtoi nie daleko S. Gotharda. Vukaſſowich ma oboz w bliſkości Aoſta, uważaiąc obróty Francuzow zgromadzonych w Sabaudyi i kraiu Valais; woyſko iego pomnożył Melas.

z Tübingen 12 *Maia z Gazety Courier du Bas Rhin*

Dotąd Francuzkie woyſka nie tknęły kraiu Wurtembergſkiego, przeſtaiąc na zniszczeniu Szwabii południowey i zachodniey. Kontrybucye które Moreau nakazał miaſtom rozmaitym iuż przechodzą 2 milliony 350 tyſięcy złotych Ryńſkich; naywięcey zapłacił: S. Blaise, Rotweil, Furſtenberg, Petershausen, Saalms, Althausen, cóż mówić o rekwizycyach? tak ſą niepomiarkowane wielkie, i uciążliwe, że lud nie wypocząwszy ieszcze po klęſkach doświadczonych w r. 1796, nie może zadość uczynić rozkazom wodza nieprzyiacielſkiego. Naywięcey ſzkodzą ochotnicy i chłopi Szwaycarscy, tych tłum wielki przyſzedł za obozem Generała Lecourbe; wszyscy zabieraią gwałtem, i trzodami niezliczonemi pędzą do kraiu swoiego bydło Szwabſkie. Teraz krowy naypoſpolitszey doſtać nie można za 50 czerw: zł. Pola przez które armia przechodziła, zupełnie ſpuſtoszały.

W terazniey szym mieſiącu Czerwcu zaczyna ſię zwykła prenumerata na Gazetę:Kuryer Litewſki; kto pocztą utrzymywać zechce, według ogłoſzonego dawniey urządzenia ma ſię abonnować na połrocze; na mieyscu zaś odbieraiący tylko na kwartał. Z Pocztą na rok cały kosztuie złotych 80; na mieyscu wzięta zł. 60.